

MARIN SORESCU

*UNDE FUGIM DE-ACASĂ?
(APROAPE TEATRU,
APROAPE POEME,
APROAPE POVEȘTI)*

CUPRINS

Lumea-format mic
Scamatorii, scamatorii, scamatorii
La grădina zoologică
Cunoștințe peste cunoștințe
Fugă cu mingea
Marea, o apă folositoare
Muntele cel Hodoronc-Tronc
De-a Delta Dunării
Pământul
La ce latră Grivei?
La Polul Nord
Într-o poveste
Gâștele în afară de pericol
Calul fermecat, dar nefermecat bine
Zmeule, nenorocitul!
Măr
Unu și cu celelalte numere
În clocotul pieții
Pe fundul tuturor ploilor
Să îmbătrânim-de-o probă
La Polul Sud
La o adică
Feriți cerul!
Cai verzi și întâmplări breze
Căutăm o frunză
La școală, dar nu rămânem acolo
Capitala Bazaconiei
Nu ne-a rămas decât să fumăm o țigară

Lumea - format mic

Dă-ne, soare, zilnic papucul tău cald să putem ieși pe asfalt. Că atunci când nu trec mașini noi desenăm pe el găini. Găini măiestre, ale căror ouă nu se șterg când plouă. Ba, din contră, din ele, clocite bine, ies copaci, veverițe și albine în fiecare zi, pe un kilometru de trotuar stricăm un kilogram de var. Începem cu portrete de mâțe și alte animale până ajungem la triunghiuri și linii goale. Facem fel de fel de cercuri și pătrățele și nu mai lăsăm nici o figură să intre în ele. Le păzim o zi-ntreagă ca nimeni să nu le-nțelegă. În noi în fiecare sforăie netrezit un pictor foarte mare. Unul, nedescoperit până acum niciodată, ca o ciupercă nerăsărită și nemâncată. Și de-aia toată ziua, în genunchi, pe asfalt, lucrăm, pentru că vrem să-l lansăm.

Dar de-o fi pictor sau ba, noi om desena și așa. Chiar dacă ursul nostru n-are decât o labă, se vede că e un urs de treabă.

Deși suntem copii, operele noastre sunt pline de economii. Iată, pentru atâția oameni desenați aici cu creta, vede același ochi de soare, care face naveta. Azi la mine, mâine la tine. Astăzi se uită cu el iepurele care mustăcește fericit și dă din urechi, mâine aceste frunze de stejar, perechi.

Noi ne căznim numai ca totul să fie frumos, pe sus și pe jos. Dacă zboară pe cer doi porumbei și-un cocor, punem mâna pe umbra lor. Așa îi avem mereu lângă noi, cocorul și porumbeii amândoi. Apoi, din când în când, mai luăm animale, păsări, și din gând. Când zgâriem o figură nouă, nemaivăzută, cine știe ce ciudat nagăț sau nagăță, parcă sugem din cea mai dulce țâță. Parcă mușcăm din visul de azi-noapte, cu dinții noștri de lapte.

Ce, parcă n-am văzut cu ochii goi că desenați ditamai oameni mari și voi? Faceți toată ziua pe drum tot felul de gânduri din fum: o casă, un vapor care plutește pe un nor. Chiar mă întrebam eu câte-odată: unde s-or fi ducând toate aceste desene, nene? Aș vrea să pun mâna eu, unul, pe tot ce-a desenat cu fum omenirea, de când s-a inventat tutunul. Așadar, ne întrecem și pe această cale: voi pictați cerul, noi pământul de la aer mai la vale. Noi ne jucăm foarte gravi, gândindu-ne că pământul e făcut pentru zugrăvi. Iată, un munte de var ne-a ajuns pentru toți câmpii. Au mai rămas fără păsări, cai și stele: gardurile și, pe alocuri, stâlpii. Mâine dimineață la ora șase trecem și la case.

Scamatorii, scamatorii, scamatorii

Ați văzut voi, copii, un om care mănâncă săbii de trei ori pe zi? Și care scoate un porumbel, soarele și tot cerul dintr-o batistă? N-ați văzut, puneți-l pe listă. Dar ursul care a învățat carte și spune la toată lumea că vrea să urmeze mai departe? Știți cum se face să dispară în ceață un borcan cu dulceată?

Tii! Dar multe nu știți voi, copii! Repede la circul cel mai înall să vă îmbogățiți cunoștințele în asalt. Aici e ca la teatru, înțelegeți totul dacă ești cu ochii în patru. Cântă muzica, spectatorii au înlemnit: programul e nemaipomenit. Un om pescuiește, aruncând undița în sală, ca în iazul de la moară. Din coafura unei doamne frumoase a scos două broaște țestoase, iar din sufletul unui vecin a pescuit un rechin. Să nu credeți că toate acestea sunt minciuni sau că, doamne ferește, la circ se întâmplă minuni.

Acrobații aceștia, care se dau peste cap în aer, pot sări așa fiindcă sorb multă cafea. Eu – las' că-s și mai ușor – dacă beau două cafele, zbor! Mă ține atmosfera ca pe aeroplan și scriu poezii pe tavan. Atenție, urmează un număr interesant: dansează un elefant. Dansează singur, maimuțele l-au refuzat; mi se pare că le-a călcat pe picioare. Și acum, aoleu, un om bagă capul în gura unui leu. Doar Emil zâmbește iară: "Hm, e leu doar pe dinafară. C-am mai văzut eu un urs alpin și-n el era unchiul Marin". Să știți că la circ animalele nu sunt de pâslă sau de plută, ci sunt autentice, sută la sută. Leul l-ar mânca pe omul acela într-o clipită, dar e dresorul lui și nu poate să-l înghită. Și apoi l-au învățat părinții: dacă mănâncă prea mulți oameni i se strepezesc dinții.

Bum! Bum! A apărut fachirul dintr-un nor de fum. Fachirul e un om extraordinar – dacă vrea ne bagă toată fericirea în buzunar. El e spaima aricilor, fiindcă îi place să doarmă numai pe ace.

O, dar am rămas singuri. Toată lumea a plecat, că programul s-a terminat. Și n-o să se mai dea o dată numai fiindcă am rămas noi, cu gura căscată. Așa că mergeți acasă, închideți bine ușile și, dacă vreți, faceți și voi circ cu păpușile. Scufița Roșie și încă vreo câteva domnișoare sunt bune dansatoare. Iepurașul de catifea va face salturi mortale în gura celorlalte animale. Pisica se va împrieteni la cataramă cu – săraca – rândunica. Dacă o să vi se pară prea mică trupa, priviți-o numai cu lupa. Așa o să puteți vedea cele mai grozave animale din pădurile ecuatoriale.

La Grădina Zoologică

...Grădina zoologică e un fel de magazin de jucării, unde tigrii, girafele și leoparzii sunt vii. Rogi lupul să te ia puțin în cârcă și când colo te mănâncă. Hei, ca pe Scufița Roșie te-ar mânca, cușca dacă l-ar lăsa. Dar, vedeți, aceste cuști de fier, sau colivii, sunt ca niște bunicuțe ale lor: au grijă să nu facă prostii. Copii! lăsați un pic gălăgia. Faceți acum cunoștință cu zoologia. Iată aici reprezentanții mândrei faune, care știu să urle, să ragă, să zbiere și să schiaune. (Dar, mirați-vă mai încet, dragii mei, că asurziți acești lei.) Oriunde întorci capul vezi un șarpe sau un leopard, care sare peste un gard. Iată tigrul adus din Bengal cu cheltuială. Toată blana de pe el e naturală. Mirela, acela nu se strigă "cuțu-cuțu", că e struțul. Balaurul care se prăjește pe nisip e crocodilul, iar bazinul de lângă el e Nilul. Elefantul care vă privește ursuz e întrebuițat în loc de troleibuz. Încaleci pe el dimineața și pleci la școală, mergând o mie de stații prin pădurea ecuatorială. Sahara e o regiune și mai dificilă. Pe acolo circulă numai această cămilă. Orișunde ar pleca, își ia întotdeauna apă cu ea, așa cam la vreo două-trei butoiașe; cred că în cele două cocoașe! (Fiindcă-i limpede ca bună seara: nu poți ști când curge apa în Sahara!) Cangurul, uite, are blana roșă. Ca să nu-și piardă puii, îi poartă cu el într-o sacoșă (că i-a mai pierdut odată, i-a căutat Australia toată). Lupul trăiește în haite și pe la noi. Mănâncă dimineața oi, la prânz oi, și seara tot oi. Din cauza acestui meniu fix, umblă oamenii după el prin păduri, cu puști și cu topoare, să-l cam omoare. Ursul polar poartă, ca un moș, cojoc și fular. Îi e ciudă că aici nu-i așa ger și-ar intra într-un frigider. Ce să vă mai arăt? Rinocerul? Dromaderul? Grădina zoologică e foarte frumoasă, dar eu zic să mai mergem și-acasă. E târziu: a sunat șarpele cu clopoței de ora trei. Și animalelor nu le place să mai întârziem pe-aici după orele lor de servici. Și-apoi, cei urâți or fi venit de la lucru acasă și acum ne așteaptă la masă. Și e musai până mâine în zori, să le povestim totul, măcar de-o sută de ori. Cum a fost, cum a decurs toată treaba... Altfel, înseamnă că am văzut atâtea jivine degeaba.

Cunoștințe peste cunoștințe

Uite, animalele nu mai stau în cuști, deoarece sunt domestice. Adică toate sunt animale civilizate. Așa că e bine să nu vă strâmbați la cai sau să scoateți limba la oi, că râd de voi. Este un animal foarte folositor vaca, și ce suflet bun are, săraca. Să vă mai spun că și purcelușii folosesc foarte mult săpun? Ei știu cu toții mai bine decât unii dintre voi că nu te poți spăla cu noroi. Toate oile pe care le vedeți dincoace formează o turmă (Mirela, iar ai rămas în urmă!). Și oile lucrează lapte, brânză și smântână. Dar datoria lor de căpetenie e să ne dea flanele de lână. De altfel, să vă spun drept, lor nici nu le place să poarte vara cojoace. Singure merg, o dată pe an, să se tundă la cioban, cum mergeți voi cei mai mici la "Ciufulici". Numai că oile nu au pretenția, când le taie lațele nenea Stan, să le pună călare pe un lup sau pe un aeroplan.

Oile știu munții noștri pe dinafară, că ar putea să vorbească despre ei la școală.

Auziți vuietul ăsta ca de grădiniță de scandalagii? Ne-apropiem de păsări. Tii! Tii! Răzuștele iar se ceartă pentru jucării! Dar pe voi vă rog să fiți cumiți. Puii pe care-i vedeți aici încă nu sunt fripți. Uitați-vă bine: cu câtă poftă ciugulesc ei vitamine. Găina care se plimbă printre ei, cu atâta fală, e o cloșcă, adică o incubatoare naturală. Ea a tot dat ocol cuibarului și are bunătatea să clocească singură ouăle, când se întrerupe electricitatea. Năzdrăvanul ăsta roșu, l-ați ghicit, este cocoșul. Găinile îl urmăresc pas cu pas, pentru că e singura pasăre cu ceas. Dar ceasul lui nu se vede, întrucât îl poartă undeva în gușă ori în gât. De fapt, e un deșteptător mai mare pe care-l pune să sune când soarele răsare. Așa. Am ajuns și la lac, unde fac rațele cele bătrâne "mac-mac" și unde găștele se scaldă și fac și ele toate boroboățele. Vedeți găștele și rațele? Arză-le-ar focul să le arză! Stau pe apă ca pe varză! Și toată ziua (vezi că le sperii!) beau doar apă, ca șoferii. Și pentru că a venit vorba: unde-o fi mașina aia? Că nu ne-o fi luat-o gaia? Dar nouă tot nu ne pasă. Avem cu ce merge acasă, să nu-ntârziem de la prânz: încălecăm pe câte-un mânăz.

Fugă cu mingea

O curte mare, cât cuprinzi cu privirea, unde bat mingea oamenii în toată firea. Deși, în general, ei nu sparg geamuri, sau mai știu eu, vreun cristal, se strâng în jur tot felul de vecini și țipă la ei a scandal.

Dar să fim atenți la jucători, care sunt formidabili (uneori). Joacă atât de frumos, încât crește iarba sub pașii lor, jos. Atunci pe tot stadionul trec florii, ca toamna printre nori cocorii. Dau atât de tare în minge, încât fiecare lovitură înseamnă gol, sau ceva asemănător. Chiar și luna provine de la un șut. Este o minge care n-a mai căzut. Unele mingi aruncate așa, se prind pe cer, naiba să le ia! O, stați puțin, că mi-am adus aminte! Nu-i adevărat ce v-am spus mai înainte. Nimeni aici nu țipă și nu plânge, zgomotele astea vin tot din minge. Că ea e plină, măi băiete, cu tot felul de vaiete. Și când o atinge cu piciorul nenea Ion, vaietele se varsă pe stadion. Uitați-vă acum în jur; oamenii aceștia sunt muți, v-o jur. Pe ei niciodată n-o să-i auziți strigând, iar dacă se-ntorc acasă răgușiți, să știți c-au răgușit în gând.

Și acum o fază pentru care toată săptămâna rândunica se va nesuferi cu pisica. Un jucător plimbă mingea cu capul și pe picior, ca un jongleur. Ca fulgerul a înaintat, dar în fața porții s-a-mpiedicat. Suntem în minutul 27, către el zboară lin un stol de sticle de bere și lapte. Se poate spune, din acest punct de vedere, că pe stadion curge lapte și bere.

După cum vedeți, și oamenilor mari le cam place să se joace. Fotbalul ăsta, cu toată zarva, e un fel "de-a baba oarba". Adică jucătorii noștri parcă – aoleu! – dau în minge legați c-o basma la bombeu (în loc de ochi). Nu le fie de deochi! În alte părți, oamenii se luptă cu taurii cei țepeni în copite și cu coarnele pe gresia lunii ascuțite. Cum voi vă jucați "de-a v-ați ascunselea", jocul ăla s-ar putea numi "de-a v-ați împunselea". Iar mai demult, în loc de minge, se aduceau tigri ori firoși lei și tu trebuia să dai cu piciorul în ei. Atunci venea la stadion prea multă lume, de-aia din când în când se dădea drumul la lei direct în tribune. Numai așa oamenii se hotăreau să mai părăsească jocurile, luând drumul casei și al cetății, ca să facă istoria antichității. Dar ce vă tot vorbesc mereu, când nu mă aud nici eu? În urechea mea cea stângă cineva a început să plângă. Și-n urechea mea cea dreaptă o talangă se deșteaptă.

Marea, o apă folositoare

Marea este și pentru cei mici, nu numai pentru părinți și bunici. Și la urma urmei, ei nici nu știu să se joace ca voi pe plajă, în nisip, în fel și chip, făcând palate în care, pe furiș, intră scoicile prin acoperiș. Părinții toată ziua ar vrea să vă culce. Să vă spun un secret: ei au venit la mare numai ca să vă încurce. Asa le merge gura: "Ce faci?" "Unde te duci?" "Stai aici!" Mai rău ca la bunicii care s-au făcut mici. Dar acum ați venit cu mine și eu, știți, nu fac scandal. O să vă explic marea, val cu val.

Marea este o apă folositoare. Ea se întinde de aici și până în zare. Se întinde și mai departe, firește, dar marea aia nu se vede și nu ne privește. Vapoarele alunecă pe apă: fâș, fâș, ca la un fel de sănius. Dar mai bine dacă privești, vezi că alunecă pe pești. Peștii sunt aici mulți ca iarba. Și cresc singuri, cum îmi crește mie barba. Unii dansează, alții au pene de papagal și cântă pe lângă Insula de Coral. Prin alte ape, rechini umblă la ei cu ferăstraie și, dacă te prind, te taie. Unde este apa mai adâncă înoată niște pești urâți, atât de urâți, că nici ei între ei nu se mănâncă. Porcul de mare rămă algele pe lângă maluri, de se fac deasupra valuri. Foca este aproape cât luna. N-am o undiță landemână, că acum aș prinde una. Dar mai bine hai să ne urcăm în barca asta pe care o leagăna valul și să privim Malul. Știți din povești că mărilor toate au pe fundul lor numai palate. Oamenii au scos cu niște frânghii palatele din mare, să mai stea și pe pământ în soare. Priviți aceste castele, cum curge sarea pe ele... Și încă nu ați văzut totul. Cel mai frumos e portul. În port marea scapă printre pescăruși, ca printr-o plasă. Aici sunt fel de fel de vapoare, cum avem și noi pe-acasă. Se suie oamenii în ele, își aprind țigara și se joacă de-a depărtarea. Farul acesta – ce înaltă-i e talia! – se vede în toată lumea, până la Mangalia.

Când marea are vreun necaz în familie, fulgeră și tună. Asta se cheamă "sezon de furtună". Atunci pe plajă nu mai stai, sugând dintr-o rază ultravioletă, ca dintr-un pai. Furtuna trece repede, apare soarele și noi alergăm către plajă de ne sfârâie picioarele. Leșim de prin case și de sub pălării, ca melcii din cochilii. Dar să știți, copiii: ce e prea mult strică în viață, cum scrie și pe borcanul de dulceață. Deci să nu-mi stați toată ziua în soare, că n-aveți șapte piei pe spinare. Ci să vă uitați cum fac plajă valurile, care aleargă iute și se întorc pe partea cealaltă după două minute.

Muntele cel hodoronc-tronc

M-am făcut luntre și punte și v-am adus de la mare la munte. Mă gândisem să vă las la București și să v-aduc munții acolo, într-o traistă de povești. Dar când să-i fac frumos ghem, munții n-au vrut să încapă în tren. Au zis că ei nu se mișcă din așezarea lor străveche, numai fiindcă sunteți voi niște leneși fără pereche. Acum uitați-vă: toți sunt făcuți din piatră (care e un fel de prefabricată). Nu știu când au crescut acești ștregari, că omenirea când a venit i-a găsit mari. Se opriseră ca niște elefanți în zare, cu tot cerul în spinare. Bine că nu le vine în cap să plece acum mai departe, că n-am avea unde să ne dam la o parte.

Munții noștri sunt bogați ca soarele. Au aur și argint în toate buzunarele. Creasta aia, care parcă se clatină, cred că e de platină. Unde te-ndrepti dai de nuiiele pentru fluiere și de bușteni groși. Sub pietre sunt cărbuni, cu care desenează locomotivele aburi pufoși. Au fier, var, sare, dar ce n-au? Chiar și lupi care fac "hauhau". Ca să nu mai vorbesc de ape minerale și alte izvoare: cu ele munții se spală și pe picioare. Da, da, nu mai sunt alții care să le semene. Uite, ne fac semn să intrăm în ei ca-n cetatea lui Cremene.

Câțiva munți Carpați sunt mai înalți decât ceilalți. Când se uită în jos, uneori, le vine amețea și-atunci își pun comprese cu nori. Căci să știți: munții sunt cei care dirijează ploile, spunându-le norilor: "Ce vă îngrămădiți toți aici ca oile? Mă, apă chioară, nu mă auzi? Plouă mai la câmpie, că mă uzi".

Năzdrăvanilor, stați! M-am luat cu vorba și am uitat să vă spun să respirați. Pentru că lumea – să nu vă mire – vine la munte mai mult să respire. Cică aerul de aici conține nu știu ce vitamine. Și dacă-l tragi în piept zi de zi, cuminte, te faci sănătos pe șapte ani înainte. Vedeți stânca aia bătrână care seamănă cu o mână? Este mâna fermecată cu care muntele ajută farmacia și ne ia nouă astenia. (Tăticul știe ce e aia, cum știți voi de-a puia-gaia). Așa. Acum am ajuns într-o poiană. Puteți călca pe iarbă ca pe un covor sau o blană. Dar nu-mi plecați singuri prin păduri, aoleu, că munții au prăpăstii mai mari decât cele pe care vi le spun eu. În ele se ascund jivinele și își înfig brazii rădăcinile. Brazii sunt cei mai buni alpiniști, copii. Se suie până în vârful muntelui fără frânghii.

Pentru voi munții au și niște ascunzișuri, multe ca frunza și iarba, parcă ar fi fost făcuți pentru baba-oarba. Te ascunzi colo, după un copac, și când strigi: "sunt gata, Chimiță!" te găsește imediat un urs ori o veveriță. Pentru că toate animalele de care v-am vorbit și multe alte păsări cu pene stau în munți ca în cartea cu desene. Nu pot, căci le-aș arăta eu cu degetul de la coadă și până la cioc sau la bot. Ele se joacă

de-a pituluşul pe după stâncă şi când se prind se mănâncă. Iar acum au fugit de aici, fiindcă ştiu că noi suntem voinici, şi urcăm către vârful muntelui, pe poteci, ținându-ne de ciuperci.

De-a Delta Dunării

Delta, după câte știu, seamănă cu lacul cel Cenușiu, unde pelicanul bătrân stă toată ziua grav, așteptând un fotograf. Ca să-i iasă poza bine, nici nu se mișcă din loc. Și ține și-un pește-n cioc. Dar, râdea un gugustiuc, cică peștele-i de cauciuc! Aici, în deltă, vedeți, pe lângă foarte mulți pelicani, mai există și lișițe, nagâți și cormorani. O, aici sunt toate păsările de pe pământ (dacă nu și ceva în plus, adică păsările din Luna de sus). S-au adunat în aceste locuri pline de vrajă, ca să facă plajă. Eu mai cred că ele bat mările și poienele până aici și ca să-și arate penele. Pentru că, anual, în Delta Dunării se deschide, pentru o lună și jumătate, Expoziția păsărilor neîmpăiate. Nu vedeți că toate au sprâncenele și penele care mai de care mai frumos colorate? Unele și le vopsesc cu verdeață de alge din fluviul Gange, altele cu untură de crocodil din Nil, sau mai știu eu cu ce boia din Africa. După aceea își lustruiesc penele cu un pluș și își fac ciocul cu ruj. Bineînțeles, la sfârșitul sezonului pasărea cea mai frumoasă primește premiu o broască țestoasă.

Intrăm acum într-o pădure unde nu cresc mure. Copacilor înalți, care au în vârf un pământuf, li se spune în limba deltei "stuf". În fiecare dimineață, aici e raiul puiilor de rață, de nagăț și de bătlan. Trestiele le țin loc de tobogan. Se suie unul în capul altuia până când ultimul ajunge în vârful trestiei, cea mai înaltă, și de-acolo alt pui îi dă brânci în baltă. Acolo încep să bea apă – nu ca să se înece, ci, așa, le place, că e rece. Să știți: păsările astea toate știu de mici să înoate. Cineva spunea un lucru nou: că ele ar învăța să înoate chiar în ou. Cică în fiecare găoace cartea de citire zace. Când puiul de rață învață pe de rost totul, sparge coaja cu ciocul. Și cât e el de pui toată balta e a lui.

Ce să vă mai spui? Apa asta, pe care plutește plaurul, e scumpă ca aurul. În primul rând, e dulce, de la cercul de la suprafață rotund, și până la ierburile de la fund. Și apa dulce mult aduce. Unde mai pui aceste păsări și acești pui, acești pești, de care nu ai loc să te-nvârtești; și acești brotaci care scot limba la fluturi și la gândaci! Vedeți stuful că-și scutură pământul? Ei, aflați că eu, cu o șmecherie, pot scoate din stuf hârtie. C-am aflat că-n fiecare trestie ce se leagănă peste mâl stau coli de hârtie sul. Dacă ești scriitor ești fericit: cu o trestie de-asta te-ai procopsit. Scoți tot papyrusul din ea seara, și trestia se umple la loc dimineața. Pe o trestie de-asta îți poți mângâli, cum vrei, toată viața.

Și acum să lăsăm lotca să ne poarte mai departe. Păcat că ea nu poate trece de-a curmezișul prin toate coclaurile și pe sub tot păpurișul. Dar iată aci un cârd de bătlanii pescari, cu ciocurile aspre, bătute de

vânturi mari. Dacă le dau niște guvizi, ei o să ne fie ghizi.

Câte unul, ușor, trecem din barcă pe spinarea lor. Așa ... E mai bine așa. Doamne, ce ne vom plimba! N-o să ne rămână nici o insulă necunoscută, nici una, nici o barză nearătată cu mâna. Ba chiar și stelele din baltă le vom număra. Și-n timpul ăsta, lin, lin, pe sub picioare vom simți cum se varsă Dunărea în mare.

Pământul

Noi n-am fost sub pământ – dacă-mi aduc bine aminte. Vom da acum o raită, în câteva cuvinte. Făt-Frumos cobora pe tărâmul celălalt pe o funie de coajă din teiul cel mai înalt. El cobora, cobora, și teiul se descojea, se descojea. Când i se uscau toți teii ca unul, însemna că, gata, i s-a sfârșit și lui drumul. Noi trebuie să găsim însă un loc mai puțin alunecos în jos. Să căutăm locul *cel mai bun* de ducă (numai leneșii dau buzna în pământ pe unde apucă). Dar pe aici nu văd fântâni, numai găurici foarte mici. Cum fac furnicile de nu dau în ele, păcatele mele? Iată și una de șarpe, care cine știe din ce bea acum lapte. Dar nici ea nu duce decât până sub rădăcinile de arțari, iar noi avem gânduri infinit mai mari. Vulpea dă din cap ca o hoață mare: ea știe într-un gard o bortă oarecare. Lasă, intrăm mai bine printr-o peșteră, descoperită acum de mine sub o foaie veștedă. Sunt aici două ferestruici gemene: "Poftiți înăuntru ca-n țara lui Cremene".

Globul pământesc văzut din interior îți dă un alt fior decât văzut din exterior. Sună pietrele pe unde treci, iar de tavan atârnă lilieci (ca niște lămpi negre și chioare care fac bezna să aibă continuare). Au rămas în urmă iarba și vântul, sub pământ e altfel pământul. E mai îndesat, mai adevărat. Parcă cel de afară e numai fumul și putregaiul, *aici* e focul și jeregaiul. Toate lucrurile de acolo sunt începute *aici*, de la elefanții cercului și până la nedresatele furnici. Vulturul, care prin vârful cerului zboară, are sub pământ măcar o gheară. Măcar umbra care-l ține e pământescă, ea-l face printre stele să nu se risipească.

Să încetăm o clipă gălăgia din gând și să ascultăm cum începe lumea din pământ. Cum crește din el lent, ca o statuie din postament. Ciuruit e acest glob ca un ou, dar la mijloc parcă e nou. Stâlpii de gheață și vetrele de foc stau, uite, la un loc. Cărbunele prinde încet să facă pene, vor ieși din el cine știe ce coțofene. Că dintr-un pietroi sărac s-a-ncropit abia un rac. Iar dintr-unul și mai sărac – un ac. Aurul prin firide-l ghicești, ca niște ochi pentru pești. Doamne, e extraordinară această peșteră, descoperită sub foaia cea veștedă! Când ne vom întoarce la lumină, tot ce aici era abia urzit, vom găsi acolo de mult isprăvit. Va fi frumos, cu cer pe sus și drum pe jos. Soarele va avea răsărit și soare apune și veverițele vor ronțai alune. Pe oameni va crește barba și după aceea iarba. Iepurii vor fi goniți tot pe patru picioare – mă rog, totul exact ca-n poveștile noastre anterioare.

La ce latră Grivei?

Luați-vă de mână. Gata. Astăzi mergem în Lună. Noi putem părăsi planeta chiar dacă nu e gata racheta. Fiindcă, la urma urmei, o să mergem în Lună pe jos, că e drumul frumos. Ne uităm bine unde se vede o rază care arde subțire ca un pai, și ne vom ține de ea scai. Dincolo de zare, poteca o ia drept spre Soare. Acolo dăm drumul baloanelor colorate, luate pentru orice eventualitate. Baloanele se-nalță, se-nalță și ne ridică-n sus ca-ntr-o balanță. În jurul nostru vom auzi cum răsar stelele, cu un fâșâit ușor, parcă se deschid umbrelele. Luna se va face tot mai mare, și la urmă ne va răsări exact sub picioare.

Îmi pare bine c-aveți încredere-n mine și faceți întocmai cum v-am spus, ca s-ajungeți sus. De altfel, iată, am și ajuns. Bănuiam eu că sunt vorbă lungă să v-ajungă, dar acum – asta-i bună! – nici nu știu când v-am pălăvrăgit pân' la Lună. Suntem pe steaua aia mare de stei, la care latră noaptea Grivei. De ce nu ne-a ieșit nimeni în întâmpinare să ne dea o floare? Fiindcă aici nu sunt flori, nici animale, nici nori. De asemenea, e-adevărat, nu este aer de respirat.

Luna este un pământ neisprăvit. A-ncercat ea niște păduri și niște ape, dar nu i-au ieșit. Asta-i situația, n-ai ce-i face. Va trebui să umplem noi Luna, ce mai încolo și-ncoace. Odată și odată, tot trebuia să repare cineva jucăria asta stricată. Eu am susținut de-atâtea ori: noi, copiii, suntem cei mai grozavi inventatori. Nu e aer în Lună? Nu ne pasă, am adus de-acasă. Iată, dezumflăm baloanele pe care le-am umplut cu vânt, pe Pământ. S-a luminat cerul Lunii cu aer... Așa, acum mai poate omul respira. Și se mai poate juca. În țara asta pustie, care strălucește ca o agrafă nu-s condiții omenești de trai decât pentru girafă.

Că ea întinde gâtul ei lung în vânt și paște iarbă pe Pământ. Deci, prima etapă de populare a Lunii va fi... care, ghici? Aducerea unei girafe de la cel mai apropiat circ aici. Am și adus-o eu, chiar în clipele acestea, ca să scurtăm povestea. Acum știți ce e? Uite, mi-a mai venit o idee. Să rugăm frumos girafa asta să ne care într-o săptămână cele necesare pentru înființarea vieții pe Lună. Pentru că și așa ea tot seamănă cu o macara. Ce aducem mai întâi la noi? Asta vă roade acum pe voi. Trebuie să facem o listă în privința asta, realistă. Dintre animale vom aduce numai strictul necesar. De exemplu, lupul nu-l vom aduce, că e... măgar! Și uite, azi o floare, mâine o privighetoare, azi un câțel, mâine un purcel, azi un ou, mâine un bou, Luna se va umple de verdeață, de viață până poi-mâine dimineată.

La Polul Nord

Azi, vă rog să vă-mbrăcați într-un timp record: am vreo zece invitații pentru Polul Nord. Rugați toate mătușile să vă caute mai repede căciulile, fularele și mănușile. Hai, lăsați gălăgia și jocurile, că pierdem acolo locurile. Că la pol ninge foarte tare și într-o clipă zăpada acoperă orice numerotare. Și s-ar putea întâmpla să ne așezăm cu un loc mai jos ori mai sus, să ne scoale de pe el un urs.

Acum, până una-alta, eu o să studiez harta. Să văd pe unde se ajunge la Polul Nord, într-un timp record. Am și găsit (din orice încurcătură tot eu să vă scap!): mergem cu tramvaiul până la cap. Acolo căutăm o săniuță, dacă se poate cu ataș, și-nhămăm la ea doisprezece iepurași. (De obicei ei nu trag la ham, dar după puțină reflecție, vor face pentru noi o excepție.) Noi vom pocni o dată din biciușca și iepurii vor porni ca din pușcă. A, va fi pentru ei un fleac să străbată nouă păduri, să sară peste nouă munți și să ocolească un lac. Din când în când vom țipa în urechea lor, să se-audă ca la difuzor: "Hei, mergem bine, nordul e pe-aici, după cum ne învață mușuroaiele de furnici". La un moment dat vom face cruce c-un ren (care înseamnă în limba băștinașilor "tren"). Le vom mulțumi urecheaților și, cu mare emoție, vom schimba mijlocul de locomoție. Renul ne va duce o zi și-o noapte, încă o zi și-o noapte și, în sfârșit, vom ajunge la Polul Nord pe data de șapte. Acolo ne vom ruga de viscolul păcătos să se oprească oleacă, să ne putem da jos. Trebuie să vă spun că aceste meleaguri se caracterizează prin ger. Clima de la Polul Nord e o climă de frigider. Untul, peștele, carnea, aici, la marginea înghețată a mării, ating culmea conservării. Poți să mănânci guvizi și bibani proaspeți de două mii de ani. Focelor, care sunt foarte cochete, le place aici fiindcă par mult mai mici (vreau să spun că arată mult mai tinere). Urșii se conservă în costum alb, de ginere. Dar noi n-am bătut atâta drum să ne conservăm, ci ca să cercetăm.

Fiindcă nimeni n-a studiat oceanul înghețat cel plin de mistere, din punctul nostru de vedere. Să lămurim o dată pentru totdeauna: unde au dispărut de aici soarele și luna? Nu cumva au căzut în valuri într-o bună dimineață și s-a prins deasupra gheață? Noi am putea face o copcă și să le scoatem într-o lotcă. Să le uscăm razele ude, într-o seară, la Steaua polară. În sfârșit, nu putem prevedea totul de azi. Vom proceda de la caz la caz.

Ați terminat cu fularul și gheata? Plecăm, sunteți gata? Aoleu, până să vă pregătiți voi, uite c-a venit polul la noi. A ajuns până la munții de piatră și fier, l-au văzut copacii cu frunzele mai dinspre cer. L-au văzut ciorile și coțofenele, care au început a-și vărui cu zăpadă penele. Acum, că tot ați pus să umble după mănuși, haideți la săniuș. N-

o fi chiar ca la oceanul înghețat, dar, ca să zic așa, tot e ceva.

Într-o poveste

Fără veste, intrați și într-o poveste. Așa, fără vorbe prea multe, unul după altul, cu mine în frunte. Luați-o pe poarta asta pe care scrie „A fost doar odată, ca niciodată”, care ne așteaptă desferecată. I-am spus portarului că aveți treabă pe-aici, fiindcă voi sunteți cei doisprezece pitici. De fapt, sunteți paisprezece (dacă-o să observe, doi dintre voi spuneți: "Suntem rezerve"). Și mai spuneți că sunteți în căutarea Zânei Zânelor, furată de-un zmeu din greșeală, crezând că e cine știe ce procopseală.

Atenție! Aici la fiecare pas te poți întâlni cu primejdia nas în nas. Uite, parcă ne-ar fi auzit, un balaur s-a și ivit. Unul, două, trei, patru... are capete șapte. Numai ca să le numeri, pierzi o zi și-o noapte. Ca scamatorul suflă foc pe nări. Dacă aș avea la mine țigări, i-aș ieși în întâmpinare, suflând și eu dintr-o țigare. L-aș învălui cu fumul, n-ar mai vedea nimic și noi ne-am lua drumul. Dar așa, fuga a rămas ultima noastră salvare. Luați-o voi înainte, că mie mi-e că fug prea tare. E pe urmele noastre, care de frică s-au făcut stele verzi și albastre. Mirela, aruncă tu acum o gresie, să nu-și facă balaurul cine știe ce impresie. Să știe și el că noi l-am citit pe Ispirescu Petre și știm că apar munți înalți, numai dacă arunci în urmă cu niște pietre. Priviți-i acum, he, he, he! Munții au răsărit și-n vârful lor sunt oi care behăie. Ce mari sunt, bată-i vina! Eu nu i-aș sări nici cu prăjina. Dar balaurul – cu el te pui? Ar mai sări peste încă un munte, dar nu-i. Nu mai rămâne decât să azvârli eu plușul de pantofi, nedespărțitul meu pluș, să se facă în urmă un mare ghețuș! Va aluneca pe el și va cădea. Ha, ha, ha, dacă-o să-și spargă măcar un cap tot e ceva. Mi s-a părut, ori l-a trecut și n-a căzut? E lângă noi, cum bine vedem. Opriți-vă, n-are nici un rost să mai fugim când nu mai putem. Balaurul s-a oprit și el, la un pas. De ce-o fi strâmbând din nas? Zice:

– Hei, voi sunteți din povestea Merele de aur?

Răsuflăm ușurați.

– Bată-te să te bată de balaur! Povestea Merelor de aur e pe aleea cealaltă, frățioare. N-ai văzut tăblița indicatoare? În concluzie, bine c-a fost o confuzie.

Și uite-așa mergi și mergi... Zi de vară, zăpușeală. Nici tu, troleibuze, care alunecă pe ațe, nici tu, bunici, să te ia în brațe. Până când... ce sclipește acolo în depărtare? Un palat la care nu te poți uita decât cu ochelari de soare. De altfel, în față se află și trei stejari, în care sunt agățați tot felul de ochelari. Puneți-vă pe nas sticlele astea colorate – cred că nu-i vreuna lipsă – afumate ca pentru o mare eclipsă. Uite și-

un copac ceva mai măricel. Vă dau voie să vă suiți în el. Cât mai sus, care mai de care, poate vedeți ce urmează-n continuare.

Gâștele în afară de pericol

– Urmează să prindem o veveriță, strigă Radu, pornind din vârful unui copac după ea, călare pe-o nuia.

– Ba, palatul, țipă Mirela, cred că n-ai uitat de palatul acela pe care ne-ai pus să-l căutăm în depărtare cu ochelari de soare.

Eu tocmai ațipisem, că era mult somn acolo pe câmpie, poate unde la fiecare pas întâlneai o pernă din puf de păpădie. Of, că nici nu poți să te mai odihnești cu copiiiăștia, care-ar sta toată ziua-n povești! Hai, pornim spre palat, gata, aici la rădăcina copacului, adunarea! Și să facem mai întâi numărătoarea. Că nu-i mare lucru să se ascundă vreunul dintre voi ca o buburuză, sub o frunză.

Cu cât ne apropiem de palat, auzim tot mai tare un zgomot ciudat. Parcă unui copil de zmeu, fără nici o jucărie, îi face bunicul său mizerie. De fapt, sunt ușile palatului care vorbesc între ele prin scârțituri, urlând ca dintr-o mie de guri. Dăm buzna-năuntru și încă de la intrare începem să căutăm zmeul c-o lumânare. S-au împușinat zmeii, dragii mei, în poveștile vechi te-mpiedicai la fiecare pas de ei. Era ușor să fii atunci Făt-Frumos, nici nu mă mir, cu așa chilipir! Eu zic să ieșim, să fugim repede de aici, până nu asurzim. Nu poate fi nimeni, într-un palat ca ăsta nu rezistă nici măcar mătușile, fiindcă scârțâie îngrozitor ușile. Așa, iată-ne din nou la soare, să suflăm în lumânare. Fiind o lumânare focul ăsta mai marele, să-l căutăm pe zmeu cu soarele.

Pe la mijlocul poveștii – cred și eu – obosești și-naintezi tot mai greu. Faci un pas și trebuie să-l faci tot tu și pe celălalt. Noroc că mergem acum pe ciuperca, care sunt atât de dese, încât par asfalt. Simțiți, măi copii, și voi cum crește drumul sub noi? Asta se vede după pietre și după furnici, care rămân tot mai mici. La început pe mine aproape că m-acoperea iarba, acum, uite, ating norii cu barba. Am ajuns lângă un lac, adânc ca o scorbura de copac. Pe mal stau gâștele, unele numai în piciorul stâng, și plâng.

– De ce plângeți, întrebăm un gânsac, singurul, dintre toți, care are și moț.

– Cum să nu ne jelim, când uite ce pățim? Vecinele noastre, țatele rațele, ne-au lăsat pe drumuri: au mințit într-una până ne-au înghețat apa, de-au făcut-o cuburi. Sunt două zile de când stăm aici pe mal și nu putem să ne scaldăm. Că în gheață nu poți nici măcar să te uzi, darmite să te scufunzi. Ne-am da măcar de-a săniușul, dar, una, nu ne sade, două, ce ne facem de labe? Că dacă pe gheață le tocim, într-o săptămână le isprăvim. Și n-o să mai avem cu ce cutreiera poienele, doar labele nu ne cresc în fiecare primăvară ca pantofii voștri sau ca,

nouă, penele. Deci, cum să nu plângem, copii dumneavoastră, când închiși în această situație nu putem sări pe nici o fereastră?

Văzând noi ce mare jale, am ajuns la concluzia că găștele trebuie ajutate și nicidecum mâncate. Dacă apa se face bocnă la o minciună de rață, ea tot c-o minciună se dezgheață. Asta a fost părerea lui Radu, firește, care în privința minciunilor știe el ce vorbește. Dar eu, în timpul ăsta numai ce mă aplec și montez pe o ramură de salcie un bec. L-am aprins ziua, amiaza-mare, și lacul a-nceput să se dezghețe, crezând că e soare. Găștele, ga, ga, ga! huștiuluc, în apă într-o clipă. Gânsacul mi-a mulțumit, dându-mi o pană dintr-o aripă. Când n-o să mai știi ce să mai spui – zice – când te va ajunge năpasta, uită-te o dată la pana asta.

Calul fermecat, dar nefermecat bine

Acum, fiindcă pe Zâna Zânelor tot n-am găsit-o, putem porni mai departe. Eu am și pornit-o. Zmeul care-a furat-o din greșeală, crezând că e cine știe ce procopseală, văzându-ne c-am plecat pe urmele lui cu dreptul, s-a retras tot mai în adâncul poveștii. Deșteptul. Dar oriunde s-o ascunde, oriunde-o fi, tot l-om dibui! Că, om fi mici, dar (oricine poate să observe) noi suntem cei doisprezece pitici (în frunte, bineînțeles, cele două rezerve). Chestiunea care ne pune puțin în încurcătură e că aici drumul face o cotitură. Și se știe, zmeii când fug prind o viteză atât de drăcească, încât le vine foarte greu să cotească. Vom lăsa drumul cel drept, deci, tăind povestea pe una din poteci. Dar nu vă risipiți ca iepurii care încotro, ho! Mergeți mai strânși, așa, că din moment în moment se poate întâmpla ceva. Vreo întâmplare care să vă lase cu gura căscată de mirare. Și cel care-o să fie prea la coadă, n-o s-o vadă. Că minunile nu se repetă ca filmul în culori, să-l vedeți cu bunica, în șapte zile de șapte ori.

Mergem noi, mergem, când, deodată, în iarba cea grasă, Mirela dă de un pui de broască țestoasă. Era supărat foc și, ca orice copil, plângea cu lacrimi de crocodil. Zicea că broasca țestoasă doarme de vreo patru zile sub țestul ei de-o sută de chile. Și degeaba ciocănește el cu lăbuțele ude, că țestul e gros și broasca nu-l aude. Și uite, n-are cine să-l bage-n seamă, n-are cu cine să mai vorbească, așa, ca de la pui la mamă. Încercăm noi s-o trezim, dar ți-ai găsit! Poți trezi un pietroi adormit? Ne-nvârtim în jurul ei până când lui Ilie îi dă prin gând să-i pună o sonerie. Când a fost gata, a doua zi în zori, i-am spus puiului să sune de-o sută de ori. La a nouăzeci și noua oară, broasca a scos capul afară. Mare i-a fost bucuria când și-a văzut odrasla jucându-se cu soneria. "Adio somn – a zis – n-o să te mai întâlnesc! Drumetilor, vă foarte mulțumesc!" Am plecat lăsând gălăgie în jurul ei ca-n jurul șarpelui cu clopoței. Dar nu făcusem nici o sută de pași în continuare, când un vultur s-a repezit și-a luat broasca în gheare. Cu ea, nemaipomenit, uite tocmai în vârful cerului s-a suit. De-acolo o s-o arunce, cum aruncă jucătorii discul, să-i spargă platoșa groasă și-apoi s-o sfâșie cu pliscul. Hai să strângem flori și frunze, să le risipim pe vale, să cadă broasca pe moale. A nimerit într-o claie de fân; ura! am scăpat-o de la moarte. Vulturul morocănos s-a dus în altă parte. De-acum broasca va trăi sub țestul ei, 400 de ani, ehei! Că așa trăiesc ele, mult cât evul mediu, nu ca unii oameni, cât un concediu! Vine și puiul cel mic dintr-o parte, frecându-se la ochi de cele-ntâmpalte. Explică-i tu cum a fost, Ilie, și spune-i să nu mai facă abuz de sonerie. Că asurzește iarba și

mărăcinii și, uite, întărită vecinii.

Și iar mergi și iar mergi, numai pe jos stații întregi! Totul ar fi fost excelent, dacă nu ni se-ntâmpla un accident. Tot bătând atâția câmpi de când răsare până apune soarele, nu-i normal să ne doară picioarele? Eram la o cotitură când Radu zice: "Gata, eu am făcut o bătătură. Of, parcă mi-a intrat un munte-n pantof". Atunci ne-am oprit și, punând toți degetul la tâmplă, ne-am gândit. Ne-am concentrat cât ne-am concentrat, până-am hotărât: ne trebuie un cal fermecat! Unul cât tot magazinul de jucării de mare, un cal care să zboare. Și-n loc de copite, să aibă aripile potcovite. Știți: ca să nu li se tocească vârfulurile prea tare și să fie numai zimți, când s-ating în zbor de stelele fierbinți.

Zmeule, nenorocitul

Eu am un plan, cum să găsim calul năzdrăvan. Rupeți fiecare câte un smoc de iarbă grasă din această vale răcoroasă. Învârțiți-vă cu el în sân pân' o să amețească văzduhul de mireasmă de fân. Nu vedeți cum iarba a început de miresme să fumege? Caii poveștii, care pasc pe undeva prin apropiere, or s-o adulmece. Și vor veni, mai tare sau mai încet, ca atrași de-un magnet. Au și-nceput să s-arate din câmpie: zece, o sută, o herghelie. Priviți ce mândrețe de cai.

- Alege-ți, Radule, unul, hai.

- Trebuie să-l aleg, zice Radu, pe cel mai răpciugos. Așa face-ntotdeauna și Făt-Frumos. Ne-am așezat atunci pe-o buturugă și-am așteptat să sosească și calul cel plin de răpciugă. După un ceas s-a auzit un nechezat mic, cam cât un miorlăit de pisic. În sfârșit, a apărut un fel de mânz bătrân, știrb de tot și de tot spân. Privea tot timpul pământul și nu înainta decât când nu bătea vântul.

- Asta e, zise Radu, calul cel slab ca gardu'. Și încălecând, numai ce-l vedem cu mârtoagă cu tot căzând. L-am ridicat cu toții și cu chiu, cu vai am pornit mai departe, împingând calul, ca pe un camion hodorogit, din spate. Speram că mârtoaga va merge așa strâmb numai până după primul dâmb. Acolo unde se va scutura odată, arătându-și fața sa cea fermecată. Dar am trecut și cel de-al o sutelea dâmb și calul mergea tot mai strâmb. N-osă mai putem înainta, dacă n-om mânca. Dar partea cea proastă e că deocamdată n-avem nimic în traistă. Zău că n-ar strica acum niște găște. Dragii mei, mi-am adus aminte de pana gânsacului, prin asociație de idei. "Privește-o când ți-o fi mai greu", mi-a spus acel gânsac. Ceea ce și fac. Nu simțiți un miros plăcut în nări? Razele soarelui au devenit frigări, învârtind nu știu ce fel de friptură ce-ți lasă o impresie bună în gură. Din cuptorul zării iese o tavă măreață. Gâștele ne-au trimis, friptă, o... rață.

Într-un minut n-a mai rămas nimic în tavă (că rața a fost grozavă). Tocmai atunci s-a auzit un răget ca de leu. Aoleu! "Asta o fi Zmeu?" întreb, nu că mi-ar fi frică, dar știți: o-ntrebare nu strică. Deodată toate lucrurile au început să tremure, ca la cutremure. Jucați-vă aici de-a ce vreți voi. Eu mă duc un minut la război. "Unde ești, zmeule? Îi zic, că nu știu din ce cauză nu mai văd nimic." "Sunt chiar în fața ta, între acești doi stejari", zise zmeul, aruncându-mi o pereche de ochelari. "Stai pe loc! să nu fugi în altă parte, vin să te bat, cum scrie la carte." Dar, când să plec, Radu îmi face scandal: "Cum pleci, nene, la bătălie fără cal?" Avea dreptate, dar calul cel leșinat stătea tot nefermecat. Ei, comedie mare! Neavând încotro, am luat eu calul în

spinare. Zmeul era, dimpotrivă, călare.

Văzându-ne în felul ăsta pe noi, zmeul se dădea tot mai înapoi. Cât era el de tare și mare îl speria o astfel de arătare. "Care ești calul și care ești călărețul?" a întrebat nătăflețul. A căzut apoi țeapăn în iarbă și-a căscat de trei ori. "Ce faci, zmeule, mori?" "Mor, a răspuns el, îndreptându-și fața spre nord. M-ai speriat prea tare și am avut un atac de cord."

Eh, și acum ar trebui să urmeze nunta cu Zâna Zânelor, care a și ieșit în iatac, fericită că i-am venit zmeului de hac. (Și-a mutat palatul aici pe câmpie, să asiste la bătălie.) E foarte frumoasă, iar o zână ca ea, orice ați zice, nu-i de colea. Aș putea stârni o nuntă formidabilă, cum stârnește vrăjitorul furtuna. Aș pofti la ea soarele, munții și luna. Dar știți voi, lucrurile acestea lungesc foarte mult povestea. Acum, c-am scăpat-o de cel mai teribil dintre zmei, Zâna Zânelor se va descurca și singură-n viață, să n-avem noi grija ei. Hai deci să facem cale-ntoarsă, că mai avem și alte persoane pe acasă. Care-i drumul pe care-am venit? Acesta-i, nu vedeți cu tălpile cât l-am tocit? Și-n plus vântul care zgâlțâie de ușă a presărat pe el tărâțe din lună, ca dintr-o păpușă. Ca să-l știm, să nu ne rătăcim. Și ca să strălucească drumul nostru, sub stele, fantastic, la noapte, când l-or linge vulpile de material plastic.

Măr

Știți că zânele frumoase, când vor, pot să-și ascundă patul, oglinda, tot palatul într-un măr. Spun două-trei cuvinte și, cât ți-i castelul lor de mare, dă buzna în măr cu coarnele turnurilor înainte. Eu am dat de un măr fermecat, în care te poți plimba în lung și-n lat. Toată lumea a-ncăput aici, colorată ca pentru pitici. Izvoarele și fluviile pe care le avem se află-n ea, făcute ghem. Tragi de o ață mai albastră și, când colo, pe ea, vezi că scrie "Dunărea". Munții se află și ei la locul lor, spre cer ca un deget arătător. Pot să vă spun în continuare că acești munți s-au format prin evaporare. Demult, de tot, în locul lor era un fel de ocean, mai adânc decât cel mai adânc lighean. Dar a bătut vântul, a bătut vântul, luând mereu valurile, până a făcut apa una cu pământul. Așa au apărut acești munți de stei, care sunt uscați dacă pui mâna pe ei. Unde voiam însă să ajung pe drumul cel mai lung? Munții înalți sunt foarte importanți. Asta se și vede, să se uite mai bine cine nu crede. Un urât stă lângă un pisc amețitor, în care sună aurul ca banii într-un ulcior. Altul trage cu un cârlig dintr-o văgăună o blană de urs foarte bună. Și mai departe, totul își are rostul lui, ce să vă mai spui!

Pietroaiele astea din jur arată cu vârf și-ndesat că noi le-am fabricat. Facem din lâna stelelor bidinele, vopsim noaptea casele cu ele. Batem apa până scoatem din ea lumina, ca din lapte smântâna. Soarele, care e de fier, zilnic ruginește, și rugina lui cade pe noi de ne-ncălzește. Noi o strângem în cearșafuri, umplem cu ele câmpul și facem să crească mai repede grâul și porumbul. Priviți acum la mașinile care zbârnâie mereu și înțelegeți ce vă spun eu: tehnica asta e foarte complicată, dar toată șmecheria stă într-o roată. Ea e tartorele, poți face tot ce vrei cu ea, după cum se învârte așa, ori altmintrelea. Iată, pot să încerc, dacă o-nvârt cu mâna, e cerc. Poți să te joci pe lângă casă până te strigă la masă. Dacă încaleci pe ea te duce fără să te oprești până unde vrei să crești. O așezi culcată – e moară, macină făina toată. Îi pui deasupra o casă și niscai aripi de carton, poți să zbori cu ea la aerodrom. De-aia părinții noștri, toți, fumează și fac roți. Le leagă de copaci, de calea ferată, de vapoare, de șosele și fac toate treburile cu ele.

Unu și cu celelalte numere

Fiecare dintre voi a-nvățat să numere până la doi. Aici v-ați oprit și, de osteneală, ați adormit.

– Aoleu, ce-i?

Dar în vis l-ați văzut pe 3. Era ceva, ca o namilă înfiorătoare, și – culmea – mergea și mai departe cu groaza: avea 4 picioare. Când v-ați trezit era ora 5; pe câmp veneau oile de la servicii. Câte oi acum dau cu praf pe drum, parcă încondeiază un ou? Na, c-ați adormit din nou.

– O, chiar de-ați dormi sub pat, nimeni nu va scăpa de numărat. Numerele vă vor urmări în adormirile voastre cele mai adânci și le veți visa pe brânci. Deoarece ele trebuie să vă intre bine în cap – asta e. Dă-le naibii, că sunt și importante, ca în viață toate celelalte.

1 este un pic peste nimic. De exemplu, floarea asta cu care eu mi-am încrucișat drumul zice: a mai trecut *unul*. Și cu asta a isprăvit cu persoana mea și așteaptă să treacă prin dreptul ei *altcineva*. Noi am fost la munte – mi-aduc aminte ca azi – și-am văzut o mie de brazi, lepuri o sută dintr-o dată, dar asta cred că era o șmecherie a unuia, gogonată. Unul singur cred că era, care așa de repede fugea, încât oriunde te uitai, îl vedeai.

Deci, orice ai face – hop! un număr, îți sare ca un papagal pe umăr. Acasă, să zicem, când vreți să vă jucați și voi, s-aude, și vă fac morală *un milion* de rude.

Așa că, aflați: numărăm și suntem numărați. Pe mine, de exemplu, mă numără ceasul deșteptător, pe la șapte, spunându-mi să mă duc la servicii, cu limbă de moarte. (Că după aia el adoarme din nou, ori moare până la învierea din dimineața următoare.) Și soarele mă are în socoteala lui, bineînțeles. Deocamdată sunt un număr cuminte, care la fiecare adunare îi ies. Eu simt de departe, dar nu mă doare această numărătoare. Numai bătrânii se văietă îngrozitor, când li se adună câte-o mână, câte-un picior. Și atunci roagă pe câte unul ca voi, vreun pici, să strige pentru ei: "sunt aici".

De-aia zic: învățați numărătoarea pe degete, pe frați, pe clanțele ușii, pe dinți, să-i puteți ajuta pe bunici, pe părinți. Seara când vi se face patul să vă gândiți: unde am ajuns cu număratul? Și să adormiți.

În clocotul pieței

Aici vin teatrele de păpuși, la anumite ceasuri, să ia morcovi pentru nasuri. Și pentru cap, tărtăcuțe, și pentru vulpi, tărățe.

Printre tarabele vechi e atâta gălăgie, că-ți trece peste urechi. Dar nouă nu ne pasă: oriunde e gălăgie ne simțim ca acasă. Locul ăsta cred că este tot atât de mare cam cât o mare. Aici parcă s-a adunat tot ce mișcă în apă sau pe uscat. Melci codobelci și raci urâți și goi, cărora le e totuna dacă merg înainte sau înapoi. Oamenii stropesc cu lacrimi ceapa, să crească, ori mângâie mieii vii și spun poezii. Poți vorbi cât vrei, că ai unde. În prima jumătate a pieței, toată lumea întreabă, și în cealaltă toată lumea răspunde. În pauze se lasă o liniște ca după furtună, de se aud cum ies ridichile de lună. Sau ciupercile noi cum ies, în cap cu câte un alb fes. Copii, spuneți-mi acum sincer, pe cuvânt de onoare, a ce miroase mai tare? – A vitamine!... Viorel a răspuns foarte bine. Da, cele mai multe vitamine de pe pământ, nu la farmacie, pe tarabele astea sunt. Pentru că ele se cheamă aici măr și piersică. Și pe-astea le mănânci de drag, chiar de-a valma, nu ți le dă mama... cu palma. Uite, acest curcan zicea că dacă înghite singur tot sacul cu nuci o să crape. Acum un nene trebuie să stea lângă el, să-l îndoape. La fiecare oră îl apucă și-i îndeasă pe gât câte-o nucă. Curcanul se strâmbă tot, ca de aguridă, și crede că omul vrea să-l vândă în loc de clepsidră. Ce să vă mai spun despre piață? Seamănă cu o bucătărie plină de abur și ceață. Gospodinele grăbite aleargă din loc în loc, parcă după fiecare vorbă le-ar da-n foc. Dar și când pun ochii pe câte-o găină, atât de mult o fixează, încât o hipnotizează. Într-o iarnă am văzut o găină de-asta hipnotizată, ținându-se, cuminte, pe străzile multe, după o blană de vulpe.

Acum ca să nu ne-ntoarcem chiar cu mâna goală, hai să luăm sfecla asta dată cu vopseală. O punem acasă la unul din noi, la oricare, într-un ghiveci de floare. Și sfecla va crește în jos încet, încet, prin tavan, prin parchet. Iar în zilele când n-avem ce face, o să ne strângem grămadă, prinzând-o de coadă. Și vom trage toți de ea cât vom putea.

Pe fundul tuturor ploilor

Este ceasul fermecat, când peștii împing scoicile pe uscat. Peștii ori racii, nu țin minte, ca să le-ncarce cu merinde. Râme, firimituri de pâine, pentru a le trage pline în mare, mâine, făcând să scârțâie nisipul de pe plajă, încet, la ora patru fără un sfert. Trebuie să profităm de această tăcere teribilă, când nu se aude nici o chemare la vilă. La mare am fost anul trecut (scrie la carte), acum o să facem un pas mai departe. Un pas mare, chiar în mare. Hai, Mirela, nu fi supărată, încălț-o ca pe o gheată. Una cam largă, în care ar încăpea și casa și strada cu băieții și fetele, și tot ai putea să-i legi șireturile. Lumea vine aici s-o privească doar pe dinafară. Ce atitudine superficială! Nouă, va să zică, nu ne e de loc frică. Am băut apă multă acasă, cam câte o litră. De-ai acum nu ne-necăm, doar ne scufundăm, ne scufundăm. Ce ne salvează e că nici unul nu știm să-notăm. Asta ne-ajută, nici gând, și ne dă curaj să-ajungem mai repede la fund. Acolo vom vedea tot felul de alge amare, printre care înoată topoare. Deocamdată întâlnim numai pești strălucind prin apă, parcă ar fi pictați pe ferești. Se miră ca niște copii că suntem ca ei, vii. Pentru ei, am luat special în buzunare, presăți, pureci de mare, uscați. Obraznicii, vin și mi-i mănâncă din palmă, frumos, cu botul, mângâindu-mi, cu coada, cotul. Și se țin după noi scai, formând un fel de imens alai. Nu, mai bine zis, un evantai. Dacă cineva se va-ncălzi, îl poate folosi. Desigur, să nu-l miște prea furtunos, că împinge vapoarele-n adâncul primejdios. Unele au mai fost luate de talaz și, vezi, stau răsturnate și azi. Această corabie cu pânzele numai aște se roagă s-o luăm în brațe... Și, tot-așa, ne lăsăm încet, la vale. Apa e un teren alunecos și foarte moale. Peștii cresc ușor prin ea, ca prin pământ iarba. După cum era de așteptat, fundul mării e supraaglomerat. Fel de fel de șerpi și alte lighioane fac bule de aer și baloane. Caii de mare tropăie peste tot, grămadă, cu covrigi de șerpi în coadă. Peștișorii se joacă cu cochilii de boabe de fasole și caută prin bărcile înverzite busole. Nu c-ar fi ahtiați să afle nordul, sudul sau estul, pe ei îi interesează din busolă restul: după gradul cutiei, de perfecționare, știu că afară e secolul cutare sau cutare. (Deci tot un fel de orientare). Ar fi multe de văzut în acest loc sticlos, unde marea se termină-n jos. De ce vietățile toate au gurile căscate? Nu e lumină aici, e un întuneric groaznic, că soarele e tocmai la dracu în praznic. De aceea, viețuitoarele țin deschisă gura, luminând fundul mării cu dantura.

Ce-ar fi să fierbem și noi o ciorbă pescărească, într-o scorbură de țestoasă (broască)? Luați cu lingura, cât e fierbinte, ciorba asta bună o s-o țineți minte. Așa, acum ne-am pus burta la cale – și-n felul ăsta ieșim din mare.

Să îmbătrânim - de-o probă

Hai să intrăm în această cetate, din pură curiozitate. Adică pentru o zi fiecare copil mic să-și fie lui însuși bunic. Să-și spună povești și singur să-și dea plin de gravitate sfaturi, pe care tot el să le creadă în taină fleacuri. Deci astăzi n-o să ne mai scapere pe nici un drum picioarele: stăm acasă și zicem că *ne dor șalele*. Of, eu simt creștetul parcă-mi cresc din el cuie și mai am alt junghi tocmai la mama dracului, în călcăie. Nu știu, ați remarcat oftatul? Bătrânețea începe, așadar, o dată cu văitatul. Iată-ne într-o lume fermecată, pe lângă care orice poveste pare seacă și adevărată. Din copii am devenit dintr-o dată moși și strămoși și purtăm galoși. Am văzut în viață atât de multe, încât, ca să nu le uităm, ne-am făcut noduri în ridurile de pe frunte. Va să zică, soarele acolo apune și dincolo răsare, iar apa curge numai de la deal la vale. Am învățat ghinionul nostru pe brânci, de când eram țânci. De-aia la toate lucrurile rele sau bune putem da acum din cap cu înțelepciune. Ioane, tu mă auzi? Vorbim cam tare, să zicem că suntem surzi. Ne-a rămas nasul numai pentru zile mari și trebuie să-i punem și lui ochelari. Pielea de pe mâini s-a cam bătucit și ne trebuie o pereche de ochelari și pentru pipăit.

M-am întrebat eu toată viața: cam cum se simte un licurici dimineața? Toată noaptea cu făptura lui, deșteaptă, a făcut lumină în stânga și-n dreapta. Și deodată îl cuprinde uimirea când simte că i s-a întrerupt strălucirea. Ziua n-are mai mult foc pe el decât urzicile. Dau peste el și-l calcă, pardon, până și furnicile.

Totul e clar: când ești bătrân trebuie să mergi cu mașina sau cel puțin într-un car. Ești ca în vârful unui munte urcat, călcând piatră cu piatră și acum parcă te duci unde ai treabă cu munte cu tot odată. Face pentru greutatea asta măreață să trăiești o viață?

Dar ne-au intrat niște lacrimi în ochi și ne strâng, iar bunicii noștri adevărați, știți și voi, niciodată nu plâng. Uite, tocmai răsare în fereastră luna – să le dăm hainele înapoi și să le sărutăm mâna. Și să le spunem că, așa cum sunt, sunt cei mai grozavi de pe pământ. Că din barba lor albă și mare izvorăște numai liniște și împăcare. Dar să nu le spunem că am fost și noi bătrâni într-o doară, dintr-o dimineață până într-o seară.

Iute înapoi până la copilărie, să întinerim. Și să plângem acolo cât poftim.

La polul sud

Noi am fost la Polul Nord, dar, după câte aud, Polul Nord e mort fără Polul Sud. Trebuie să le vezi pe amândouă aceste talere de ceață, dacă vrei să ai un echilibru în viață. Câteodată simțiți și voi, copii, nu e așa, că vă lipsește ceva? Polul Sud îl simți că nu-l ai ca zahărul din ceai. Prin urmare, fiți gata de plecare. Aoleu, dar în port, pentru călătorie, nu ne-a rămas decât această corabie de hârtie. Eu zic, cu puțină inițiativă, să facem alta, de sugativă. S-o construim repede, că vremea trece și pe drum vă explic eu de ce. Gata, catargele și cârmele? Trageți acum de toate sforile și sârmele! Dați-mi o pipă, să fac și eu puțin fum, cam cât rămâne de la o salvă de tun. Vă miroase a alge și a sare?

Aflați că sunteți de trei zile pe mare. Iată, valurile cum răsar dintr-o parte și-n cealaltă apun, și se duc să fure de la mal săpun. Săpun uitat dinadins acolo, pe țarm, de copiii cuminți și uituci, ca să aibă marea cu ce face clăbuci.

Și cum plutim noi așa spre Polul Sud, apa intră în corabie, dar eu mă fac că n-o aud. Mult mai periculoasă, în acest moment, aflați, este corabia de pirați. Până acum trebuia să se și arate, frate. Dar nu s-aude nici un zvon, tocmai noi o s-avem ghinion! Să n-ai ce povesti acasă, ceva fioros și năprasnic, asta e groaznic! Ura, suntem salvați! Iată corabia de pirați! Au aflat că mergem unde ne duce curentul și vor să ne fure subiectul. O, dragii mei marinari, hai să fugim cât mai repede și să fim tari. Dar, vai, ei măresc, măresc viteza și respirația lor ne zburlește sufletul ca freza. Dar tocmai când să pună mâna pe noi, lip! corabia li s-a împotmolit în nisip. Căci sugativa noastră, vedeți! Le-a supt marea de sub lopeți. Parcă ne pare rău că nu ne-au prins pirații un pic, așa, măcar de degetul mic. Se-ntâmplau cine știe ce fapte ciudate. Dar și ei au fost niște mămligi și jumătate. Acum mergem înainte în felul următor: scoțând din corabie nor după nor. Dacă stoarcem, de exemplu, numai o lopată, se face înainte o baltă lată. Și noi plutim mereu pe ea, la ore fixe și la trei sferturi, de-a valma, peste dealuri și deserturi. Străbatem fel de fel de țări, nu mai vorbim de cele nouă mări. E frumos să vezi insulele de mărgean, cu obiceiurile lor prin ocean. În Sahara oamenii sunt legați la cap c-un șervet și mănâncă șerbet. Dar nu e chip să bea la urmă și apă din nisip. Că unde dai și unde crapă tocmai acolo nu-i apă. Scuturați peste ei o pânză mai nouă, să creadă că din rugăciunile lor a-nceput să plouă.

La o adică

Vine leul lipa-lipa, mai fioros decât gripa. Simțiți în inimă o căldură ca para? Asta înseamnă că suntem tot în Sahara. Iată dihania deschide gura, ridicând și mai mult temperatura. Totuși, la noi n-o să vină, pentru că la toți ni s-a făcut pielea de găină. Și leii, după câte am auzit de la niște vecini, nu se dau la păsări și la găini.

În continuare, dragii mei, cred că o să renunțăm la jupuirea acestor lei. Blănurile le sunt grozav de bine pe trup lipite, din grumaz și până la ghearele șlefuite. Și la urmă trebuie să le cărăm în circa și, oricum, ne încurcă. Să nu mai vânam nici tigri, nici lei, nici leopardzi, nici nimic. Eu așa zic. Să ne retragem mai bine în a noastră corabie, care merge pe sub streșinile valurilor ca o vrabie. Ce dacă rămâne în urmă pustiul nevăzut? Nu-i primul lucru pe care-l lăsăm noi început! Gata. Unde vedeți o mare înfigeți iute lopata. Brr! E din ce în ce mai rece! Suntem mai lângă Oceanul înghețat, cu fiecare spaimă ce trece. Un pescăruș obosit (n-am aici un loc cald unde să-l culc) ne trimite din zbor primul fulg. Va veni în curând și zăpada, ehei, prin asociație de idei. Înseamnă că polul se apropie, vrând-nevrând, acum e la o aruncătură de gând. Vezi? a și început să mă ningă în cap cu nori. Fulgii semnulțesc, ca și stelele prin spori. Adică se sparge fulgul, că nu e de fier, și curg din el semințele de cer. A-nghețat dintr-o dată și apa bine, să ne mutăm toți pe patine. Căci la Polul Sud nu poți să te duci cu un clește de spart nuci. Gheața aici e groasă cât geamurile caselor toate, chituite bine și-nghețate. Poți să dai cu mingea-n ea, acum și pururea. Că n-o să sară nici un ciob, n-o să faci oceanul zob. Deci, ne apropiem printre pinguini și degeraturi. Polul Sud începe cu suflatul în palmă și cu celelalte apucături. Dați-mi mie oceanul cel cu pluș nou lustruit, să văd acum unde e pământul ușor turtit? Că acolo cică polul vine, ca să poată sta mai bine. E punctul unde trebuie să mergem fiecare și în loc de steaguri să punem degetul mare. Să strălucească amprentele noastre, numai semne și linii, până în ochii viitorimii. Să știe toată lumea că noi am ajuns până aici încă de pe când eram pitici. Foarte simplu am ajuns: învârtind cârma mereu la babord. Dar ce scrie pe tabla aceea? "Polul Nord". Aoleu, acesta e adevărul goluț-gol: am greșit calea exact c-un pol. La o răscruce cred că ne-am încurcat, ca un copil care cade: bum! din pat. Căci, la fiecare răscruce, ați observat și voi, de ce? pentru ce? – sunt două drumuri identice. Unul este cel bun, pe care trebuie să mergi înainte cu fală, și altul e drumul de păcăleală. Noi am pornit falnici spre sud, ca să ajungem – să nici n-aud! La nordul cel gol și sărac, pe care-l știe după licheni orice pârlit de copac. Dar, la urma urmei, așa e în

viață: te mai înșeli. Parcă oamenii mari nu fac și ei câteodată niște greșeli?! Noi am pus mâna pe Polul Nord, nu e așa? care nu e nici el de colea. Acum trebuie numai, ca s-o dregem, să punem de acord scopul cu locul. Ia să se prezinte aici un băiețel cu mușchi de oțel, care să se urce înapoi pe cuvintele noastre în sus, pe toate câte le-am spus. Ca pe catargele unei corăbii, numai pânze și frânghii, de care te ții. Care ești voinicul? Tu, Titu? Urcă-te până în vârful poveștii noastre și schimbă-i repede titlu!

Feriți cerul

Da' departe ne-am mai plimbat, nu știu dacă-ați observat. Am tocit ca pe preșuri cele patru puncte cardinale, luându-le pe picioare. V-am dus în lună și mai încolo, din stea în stea, pe răspunderea mea. Dar, aici, la doi pași, cresc ciuperci sau un oraș? Hai astăzi să-l privim, că și noi tot în case locuim, dacă stai să te gândești. Mai ales noaptea și-n timpul dintre povești.

Așadar, locul a fost mai întâi desenat cu cretă și var. Apoi s-au îngrămădit cărămida, cimentul, lemnele, fierul. Și când casele au început să răsără, cineva a strigat: "Feriți cerul!" E un zgomot surd ca de moară, plus încă o morișcă. Un Manole plin pe piept de frișca își tot așază cărămizi sub picioare și se-nalță. Din când în când măsoară zidul c-o ață. Și, tot așa, cât ți-i ziua de mare. Pe la etajul șapte fumează și el o țigare și pe unde-o ia fumul înseamnă locul c-un creion roșu și face coșu'. Știți, chiar dacă blocurile au calorifere, pe fiecare acoperiș trebuie să fie un coș, ba chiar două, dacă se poate: pentru cuibul berzelor necivilizate (care și acum încă se mai încălzesc cu fum). Până le e gata acoperișul, berzele clempăne din cioc: clac-clac! și stau cu bagajele-ntr-un copac. O, dar eu am ajuns prea repede sus, până la berze mai sunt multe de spus. Încetul cu-ncetul un meșter așază parchetul, în timp ce-n jurul lui o albină tot zboară, gândindu-se dacă nu-i cazul să-l dea cu ceară. Nenea, ăsta, care are o șapcă de hârtie, grozavă, de ce credeți că se uită acum printr-o țevă? El e cu instalația de apă și vrea să vadă, în depărtare, dacă celălalt capăt al țevii e înfipt în mare. Fiindcă oricare robinet bun trebuie azi, pentru orice eventualitate, să aibă legătură c-un val sau un talaz. Dacă apa cumva se oprește, înseamnă c-a intrat pe țeava vreun pește. Ce mai e și asta? Fereastră. Pe aici se vede limpede cum vine primăvara cu iarba sau toamna cu norii – depinde în care parte zboară cocorii. Că ei sunt cei care numără clipele și-nvârt soarele cu aripele. Pereții acum sunt goi, adică nemâzgăliți de voi. Într-o bună dimineață aici se vor muta oameni cu tablouri în brațe, fiindcă odaia parcă n-are căldură, dacă pe pereți nu-i ceva, vreo pictură. Eu, de exemplu, am una cu două bufnițe pe care le-am botezat Ciulnițe. Au ochii mari, toată ziua veghează de parcă fotografiază. Cât noi ne-am tot fosit, casa asta aproape că s-a isprăvit. Unde-am stat adineauri e parterul, acum suntem la etajul șapte, deasupra căruia locuiește cerul.

Cai verzi și întâmplări breze

Zilei acesteia făceți-i un nod, să n-o uitați ca pe-o jucărie în pod. Veți vedea primul film din viață, începeți, va să zică, o perioadă măreață. Na, că m-am emoționat și eu ca o femeie, cu toate că sunt frecat de multe spectacole și matinee. Da, de astăzi, acces și voi o să aveți la umbrele de pe pereți.

Aflați că filmul, acest domn, își are rădăcinile în somn. Originile lui se pierd, hăt, în depărtare, când primul om a adormit din picioare. El a început atunci să viseze fel de fel de cai verzi și întâmplări breze. Când s-a trezit era jumătate somnoros, jumătate fericit. Parcă s-ar fi tras a doua oară dintr-o maimuță net superioară. De atunci, printre brutozauri, sulii și săgeți, care fac mare vaier, filmul plutea și el în aer. Până când un scamator fără pereche și-a fotografiat visul și a doua zi l-a scos din cap pe o ureche. Așa a apărut perioada filmului surdo-mut.

Pentru că personajele se mișcau ca niște lemne și se-nțelegeau prin semne (Cum spuneam, filmul anterior era așa-zisul film orb sau chior. Filmul nu numai că nu se auzea, dar nici nu se vedea. Veneau spectatorii la cinema și pe ecran nu apărea cineva. Nu se vedea nimeni, cum să vă zic? Nu se vedea nimic. Dar nici unul nu îndrăznea a pleca, pentru că nu era niciodată sigur dacă *s-a terminat* ori ba. Până când venea portarul: "Mai duceți-vă și acasă, oamenii buni, că n-ați fi nebuni").

Astăzi filmul a evoluat într-un așa hal încât dacă e vorba în el despre un cal, nu numai că-l vezi, dar îl și auzi și nu mai trebuie ca tu în locul lui să nechezi. În viitor tehnica va face asemenea cotituri, încât se tinde să poți să și încaleci pe el și să-l furi.

Ce se întâmplă în filme? Să facem acum lumină și în această beznă legitimă. Aflați că e greu să spui dinainte despre ce e vorba, în cuvinte. Trebuie să vedeți întâi filmul, măi prunci. Atunci și nici atunci îi veți vedea pe Făt-Frumos, Ileana Cosânzeana, zmei, fapte grozave, șapte pitici și tot ce mai decurge de aici.

Iar când adormi la cinematograf nițel, înseamnă că vezi două filme în paralel. Unul cel de pe ecran, cu o acțiune cam plicticoasă, și altul, visul tău, pe care ți l-ai adus de-acasă. De aceea, pentru filmele proaste, directorii cinematografelor stau în dubiu dacă n-ar trebui să plătești un bilet dublu.

Dar care-o fi pricina de nu se mai stinge odată lumina? Ar trebui să înceapă matineul, în sfârșit, de-atâta istorie am răgușit. Gata, în fața voastră primii iepuri urecheați fugăresc primii elefanți. Nu vă tot foțiți pe scaune, ci fiți și voi mai emoționați.

Căutăm o frunză

M-a apucat un dor de frunze, în suflet și peste tot, că nu mai pot. Hai să căutăm una, că e vânt și că e ceață. Care-o găsește primul o să aibă noroc în viață.

Știam că frunzele astea toate sunt niște obraznice și jumătate. Cel puțin, măturătorii de stradă, doamne, să nu le vadă. Odată unul s-a suit într-un castan pe o frânghie de viță și a pus în vârful fiecărei ramuri o piuliță. Să se oprească toate frunzele în interiorul copacului, ca într-un tub, și să nu răsară decât când o da el drumul la șurub. Dar chiar și așa, până a doua zi dimineață pomul înflorise cu verdeață. Ba, mai căzuseră și pe jos, ca în marile păduri, cinci coșuri de muguri și firimituri. Că pământul ăsta e atât de gras, prinzi rădăcini sub pas. Dacă oamenii nu s-ar mișca mereu, singuri ori perechi, s-ar pomeni și ei cu mușchi și licheni pe frunte și pe urechi. Însă în fiecare toamnă, e adevărat, se întâmplă ca acum, ceva neașteptat. Hai în pădure, n-au de unde afla părinții, să dezlegăm nodul misterului cu dinții. Vedeți, acum totul e pustiu, asta nu e pădurea de astă-vară pe care o știu. Nici o frunză – numai câte un cuib gol se mai vede, dar din el nu poți cânta foaie verde. Cică, dacă rupi o frunză de pe ram, pică toate. E ca atunci când spargi un geam. Se destramă, cioburi, cioburi, cum a observat și Dinu, și se face în codru un curent continuu. Păsările își înfoaie penele ca niște mantale și iau direcții la vale. Alunecă repede sau mai lent, împinse, cum ziceam, de curent. Dar, din pene, le rămâne sufletul aici, acestor privighetori și pitulici. Căci fiecare – ce vrei – are aici frunza ei; una mai mică sau mai mare, plus o frunză sau două și pentru generațiile viitoare. Pe acestea din urmă le țin drept preșuri moi din verdeață: să se șteargă puii pe picioare la intrarea lor în viață. Poate că am înaintat prea departe printre ramurile lustruite ca niște coarde. De fapt, îmi șopteau ieri niște vecini, acestea nu sunt ramuri, ci rădăcini. Copacii pândesc o anumită zi și atunci, deodată, toți își fac vânt și intră cu frunzele-n pământ. Să le repare pe cele care-au ruginit și să le ascută zimții care s-au tocit. Țsta ar fi, după unii, misterul; pădurea confundă uneori pământul cu cerul. Dar, oricare ar fi adevărul, deocamdată ei nu-i stă bine așa de mare, și nici o foșnitoare! Vântul, vedeți, își face treaba, dar săracul, bate degeaba. Și e mult până la primăvară, când se întorc copacii, iar în sus, ca la un semn, învârtindu-se pe osia lor de lemn. (Căci toți care poartă, cât de cât, vegetație, trebuie să fie și rădăcini, prin rotație.) Eu zic, să rugăm vulpile și veverițele, că ele nu s-au dus, să-și târască coada printre crengi mai sus. Veverițele în privința asta ar face minuni: pot fi în aceeași clipă în trei stejari și-n cinci goruni. Și dacă s-adună astfel vreo sută de cozi, ca să nu zic o mie, de departe pădurea

s-ar vedea și iarna ca de frunze, tot ruginie.

La școală, dar nu rămânem acolo

Și, după atâta cultură generală, aș putea să nici nu vă mai duc la școală. Să vă las să treceți glonț pe lângă ea și să vă continuați viața la cinema. Sau să vă dau un certificat, din care să reiasă, clar, că sunteți mai deștepți decât, la un loc, un cal și-un țânțar. Că știți că răsare o stea doar atunci când n-are nor pe ea. Că ați primit nota zece la mare și ați ajuns cu lecția dincolo de ninsoare. Totuși, este o chichiță: toate astea le-ați învățat ca pe "unde ești, Chimiță?".

E nevoie de o cretă, de niște caiete și de cerneală, din care, dacă ți le aruncă cineva înainte, iese o școală. Iat-o: dacă vă uitați bine peste jucării și păpuși, se și văd două sau trei uși. Printre coarnele de melci se mai zăresc încă douăzeci. Fiecare seamănă cu o carte. Trebuie să le deschizi și să le închizi tu singur pe toate.

În clasă stau copiii atenți și se fac premianți ori repetenți. Primii clipesc din gene la tabla neagră, pe care sunt făcute fel de fel de desene. Ceilalți se uită mai pe îndelete la burete. Își aduc aminte că buretele l-au mai văzut undeva, așa că ei se gândesc la mare în continuare. Copii, aici o să aflați o mulțime de povești foarte frumoase despre munți, și terase și case. Totul e să ascultați tăcând și să vorbiți în gând. Când veți auzi un clopoțel, după un ceas, să știți că vi s-a dat drumul și la glas. Puteți da fuga afară și acolo vă puteți juca. Ora este pentru învățat, iar recreația pentru uitat. Dacă voi n-ați uita așa de repede cunoștințele folositoare, recreația cred c-ar fi de-o zi. Dar iată, sună după zece minute și trebuie să alergați la locurile voastre foarte iute. Că urmează cine știe ce socoteală cu cine știe care portocală.

Cu cât crește un om când se ridică în picioare? (Asta se numește adunare.) Unde se duce ursul după ce nu găsește miere? (Asta se cheamă scădere.)

Și, tot așa, venind și plecând, învățând și uitând și iar învățând, o să vă pomeniți că știți pe dinafară școală după școală. Asta puteți s-o observați singuri, uitându-vă nu în alte părți, ci în cărți.

Cărțile or să fie tot mai mari, iar pozele lor tot mai mici, întâi ca niște păpuși, apoi ca niște furnici.

Când nu veți mai vedea nici o poză în nici o carte, să știți că ați ajuns cu învățatul și cu uitatul foarte departe.

Capitala bazaconiei

Fiindcă e mai ușor, orașul nostru e făcut direct pe-un nor. Undeva mai departe, într-o vale fără fund, pufăie într-una o locomotivă, de ține norul nou și rotund. Sau strănută un vulcan, aruncând în sus ceață de foc, iar un copil stă lângă el și-i strigă: "noroc!" Dar aici nimeni nu e răcit, fiindcă aerul e făcut dinadins din spirt. (Spirt care iese din brazii, prin acele ace care n-au în vârf capace.) Casele cu zăpadă pe chipiuri au în loc de acoperișuri schiuri. Aluneci, aluneci cu ele și când te poticnești, cazii direct în casă și te-ncălzești. Lângă foc, ascultând geamurile ninse, stă mama cu brațele-ntinse. Iar lângă ea toarce o pisică, producând electricitate, când o mângâie cu mâna pe spate. De-ai strălucеște casa pe dinăuntru, fără de ceață, de-ai trăi în ea o viață. Unde mai pui că lumina topește florile de pe ferești, care se fac apă și pești. Pentru că oriunde e apă – nu e așa? trebuie și-un pește care s-o bea. Dar și afară este o lumină extraordinară.

Cineva poveștile frumoase le-a făcut aici de-a-ndoaselea. Vulturii merg prin zăpadă pe picioare, ca moșu-meu Petru, iar găinile zboară pe cer cu aripi de-un metru.

Lupul, oaia, iepurele, animalele fundamentale, intră altfel în poveștile principale.

Iepurele, de exemplu, nu mai sare în gura lupului fără să clipească, cu o precizie nemțească.

În orașelul copiilor poți cel mai ușor să schimbi lucrurile de la sensul lor. Să miști orice munte care prost stă, nu ca în alte părți unde, dacă muți un scaun, te costă. De la roțile stelelor eu pot să fur cauciucul din jur; sau să merg cu ele pe străzi ca pe o bicicletă, anunțând pe la casele oamenilor cine știe ce veste secretă. Minunea aici pare nimic, asta vreau să zic. Știi că un tren nu se învârte mereu ca în viață pe aceeași cale, ce mai la deal, la vale!

Bine de noi c-am apucat să fim mici în acest oraș de furnici! Oamenii mari, cu cele mai roșii nasuri, stau în jurul orașului călări pe ceasuri. Pe deșteptătoare ale căror limbi stârnesc în munți avalanșe, de-i ninge-n cap cu cocoloașe. Cum ar mai veni la noi, și ei, ehei! Dar nu prea încap, ce să te miri, fiindcă nu-s destul de subțiri. – Și până să-și taie mustățile dumnealor, s-a isprăvit orașul copiilor.

Nu ne-a rămas decît să fumăm o țigare

...Și după atâta alergare, nu ne-a mai rămas decît să fumăm o țigare. Asta e regula: tragi un fum la capul oricărui drum. Nu ați văzut toți bărbații? Puf, puf, fac prin aer șerpi, ca-n stof. Așadar, căruia dintre voi i se-ntâmplă o țigare de foi? Am găsit eu prin buzunar un fir de tutun. E ceva, oricum. Îi dăm foc și-o să-l mirosim de la șapte metri, așa. Asta înseamnă *a fuma*. A, sunt distanțe și mai mari pentru țigări infinit mai tari. Fiecare om are o stea din cele de pe cer, numărate, din care trage și el cum poate. Dar din țigările astea, ce să zic, pufăi, pufăi și – nimic. Privind fix spre locurile pe unde-am fost mai înainte, simțim că *ni le-aducem aminte*.

Că întâi vezi o frunză și apoi, mergând pe nervuri, intri din cauza ei într-o mie de păduri. Acolo iepuri mici, furnici, elefanți, la discreție. Caști gura la care vrei cu mare atenție. Puteați să nu vedeți nimic cum se cuvine, dacă nu vă țineați scai de mine. Și dacă nu mângâiați toate animalele alea, nu vă apuca jalea? Pe când așa, aici o gheară, dincolo un stol de ape, sau de munți, un cârd... Are ce să vă vină, seara, în gând când, vă culcați și când căscați. Că, doamne, ce-am mai umblat! Nu ne-am dat în sus nici de la aer, nici de la apă, nici de la uscat. Din lac am căzut direct în puț. Hm! Și în puț a fost foarte drăguț. Am văzut cum se face apa de băut și chiar am gălgâit câte-un gât. De acolo, prin țevile firelor de iarbă, depănate ca o jurebie, ne-am pomenit tocmai în lună. Am ieșit adică mai mult decît trebuie.

Oriunde ne-am oprit, ne-am mirat de ne-am topit! De unde ia pământul atâta verdeață pentru frunze în fiecare dimineață? Că noaptea frunzele sunt negre, măi băieți. Va să zică, cineva le cară pe furiș verdeață-n găleți...

Cam așa vedem acum, privind fix prin fum. Ieșim din copilărie ca dintr-o jucărie. Sau, dacă vreți, mai rămâneți printre roțițele ei albastre, dar pe spezele *voastre*. Eu nu mai pot s-o-ncui și s-o descui nici în ruptul capului. Am văzut cocori care s-au depărtat și scaune care s-au stricat. Nu mai pot, asta a fost prea de tot! E de-a dreptul revoltător ce încet învie cei care mor. De când toamna a tras în primul iepure cu tunul, încă n-a înviat de tot nici unul. Unii au ajuns la copaci, alții sunt doar raci. Dar să vă spun adevărul adevărat: de azi m-am lăsat de mirat. Și, în continuare, ce să faci fără mirare?